

ЕРОТИЗАЦІЯ ТЕКСТУ ЯК СКЛАДОВА ІДЮСТИЛЮ ФРЕДЕРІКА БЕГБЕДЕ

Анотація. У статті досліджується художня модель еротичного дискурсу Фредеріка Бегбеде. Як складова естетики пост-постмодернізму сексуальність зосереджується не тільки і не стільки у сфері чуттєвої любові. У творах французького митця еротизм є головною ознакою життя й мислення сучасної людини. Проаналізовано контекстну природу еротизації тексту Бегбеде, зокрема з'ясовано соціальний пласт. Зазначено, що сучасне суспільство письменник трактує у своєрідній манері: з одного боку, викриваючи занепад моралі, письменник наптовхує на роздуми про необхідність кардинальних змін, а з іншого – з наполегливістю спостережливого песиміста стверджує думку про неможливість щось змінити. Художній світ Бегбеде стає місцем перетину моделей еросу, представлених на всіх рівнях творення та розуміння тексту як сексуального феномена. Стильова палітра письменника специфічна, насичена різними мовними прийомами, що слугують засобами відтворення і передачі образів пост-постмодерну з усіма вадами, умовностями та екзистенціальною розгубленістю індивідів. Сталою залишається атмосфера «театру абсурду», в алогічний простір якого виявляються втягнуті і герой, і читач. До стильової специфіки творів Бегбеде належить прийом самоцитування, базований на тісному взаємозв'язку романів, «чорний гумор», але найчастіше – «маска» сучасного молодого циніка, через яку відтворено десакаралізацію культурно-історичних цінностей.

Ключові слова: Фредерік Бегбеде, постмодернізм, ерос, засоби еротизації, індивідуальний стиль.

Dudlii Sofia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

EROTIZATION OF THE TEXT AS A COMPONENT OF THE IDIOSTYLE OF FRÉDÉRIC BEIGBEDER

Summary. The process of formation of eros in the literature is associated with the assertion of postmodernism. Today, postmodern literature does not know significant moral and ethical limitations, which, in turn, allows to attract new creative ideas, expand the issues and themes of works of art, to compare the traditions of national literature with world experience. Eros in its scale occupies a prominent place in world culture and literature, and therefore is one of the most studied links in science. In the postmodern era, eros came to the "forefront of culture", strongly intensified in modern literary discourse. At the beginning of the XXI century, modern world literature is characterized as saturated with means of eroticism, the presence of eros in many works of art. Today postmodernism is perceived as a rather diverse and ambiguous phenomenon. However, this literary style has already managed to offer readers and critics really bright, extraordinary works, recognized in different countries. Today, the reader's interest in them is very high, in particular because of their saturation with eroticism. This is especially true of the works of quite controversial writers, including the French novelist Frédéric Beigbeder. The novels of F. Beigbeder, a famous modern French novelist, publicist and literary critic, are works that are now increasingly falling into the circle of linguistic explorations of eros. The vision of erotic reality produced by the author is defined as postmodern sensuality, it means the perception of the world as eros. The artistic work of the artist, who managed to win the sympathy of a multimillion-strong readership, remains poorly studied in literary circles. Moreover, the attitude to the writer's novels finds its expression in sharply opposite assessments, which also complicates the formation of an objective scientific position. In particular, the means of eroticizing the texts of the writer's works of art remain unexplored. This article systematizes the concepts and essence of eros in postmodern literature and defines the literary means used in the process of eroticizing a text. The features of eroticization of the text as a component of the individual style of Frédéric Beigbeder are established.

Keywords: Frédéric Beigbeder, postmodernism, eros, means of eroticism, individual style.

Постановка проблеми. Романи Ф. Бегбеде, відомого сучасного французького прозаїка, публіциста та літературного критика, є творами, які нині все частіше потрапляють у коло лінгвістичних розвідок еросу. Бачення еротичної реальності, яку продукує автор, визначається як постмодерністська чуттєвість, тобто сприйняття світу як еросу. Сьогодні постмодернізм, чи радше пост-постмодернізм, сприймається як явище доволі строкате й неоднозначне. Серед його художніх зразків чимало творів «одноденок», що зумовлюють критичне сприйняття напряду в цілому. Однак у той же час пост-постмодернізм уже встиг запропонувати читачам і критикам дійсно яскраві, неординарні твори, визнані в різних країнах світу. Читацький інтерес до них дуже великий,

зокрема через їх насиченість засобами еротизації. Особливо це стосується творчості Фредеріка Бегбеде, художній світ якого вибудований довкола сприйняття світу як еросу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Еротично-сексуальна проблематика як предмет наукового дослідження в літературі особливо яскраво постала на початку ХХ століття. Потужний внесок належить працям психоаналітиків: З. Фрейда, А. Адлера, К.-Г. Юнга, Е. Фромма та ін. До розв'язання цієї проблеми долучилися західноєвропейські дослідники М. Мерло-Понті, Ж. Батай, Ж.-П. Сартр, М. Фуко та ін. Вітчизняний дискурс представлений іменами В. Агеєва, В. Гуменна, О. Ковалюк, С. Павличко, В. Розанова, Л. Шах. Початок третього тисячоліття озна-

менувався новими дослідженнями в цій галузі: П. Брюкнера, М. Цемборської-Лебоди, І. Осинівської. Дослідженням еротичного концепту займалися І. Борисюк, М. Варикаш, В. Завадська, О. Мудрак, О. Пухонська тощо. Кожен із зазначених авторів звертався до окремого аспекту еротичного, окремо не зупиняючись на комплексній характеристиці його рис в світовій літературі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Художній доробок митця, котрий устиг завоювати симпатії багатомільйонної читацької аудиторії, в літературознавчих колах залишається маловивченим. Більше того, ставлення до романів письменника знаходить своє вираження в різко протилежних оцінках, що також ускладнює формування об'єктивної наукової позиції. Зокрема, залишаються недослідженими засоби еротизації текстів художніх творів письменника.

Мета дослідження. Головна мета даної роботи полягає в встановленні особливостей еротизації тексту як складової індивідуального стилю Фредеріка Бегбеде.

Виклад основного матеріалу. Художня картина світу, де химерно поєднано факти і вигадку, зумовлена жанровими пристрастями автора і практично завжди залежить від атмосфери епохи, стильової парадигми, яка продиктована соціокультурними орієнтирами століття. У постмодерністській грі сама література виявляється своєрідною базою даних, звідки беруться коди, які дозволяють «симулювати» ефект відтворення реальності через незліченні симулякри. Ця особливість поетики постмодернізму давно описана. Однак і в такому контексті є письменники, чий принцип звернення до літератури виявляється не формою «кровозмішувачих зв'язків близьких родичів», а «синтезом», цілющою силою якого є «злиття художніх енергій», традиції з новаторством. До таких письменників відноситься один з найпопулярніших сучасних французьких авторів – Ф. Бегбеде.

Фредерік Бегбеде або Фредерік Бегбедер (фр. Frédéric Beigbeder) – французький прозаїк, публіцист, літературний критик, редактор, сценарист, актор та режисер. Вважається одним з найцікавіших сучасних письменників Франції. Більшість творів французького прозаїка загалом органічно вписуються в систему художніх пріоритетів кінця ХХ – початку ХХІ століть. Зокрема, його ранні романи «Спогади пришепчуваної молоді людини», «Відпустка у комі», «Кохання живе три роки», як пише В. Андрієвська, «роблять свій внесок у формування літературної картини світу, а також у вивчення і розуміння процесів, що відбуваються в сучасному постіндустріальному суспільстві» [1, с. 12]. При цьому, стверджує О. Калашнікова, «бачення реальності, характерне для доби постмодернізму, визначається як хаос» [12]. Саме такою хаотичною в інтерпретації митця постає оточуюча дійсність, позаяк Ф. Бегбеде «послідовно втілює ідею абсурдності людського існування в атмосфері відсутності чітких ціннісних орієнтирів та нівеляції моралі» [13, с. 113].

Ф. Бегбеде, заслуживши славу одного з яскравих представників сучасної французької художньої прози, спробував «розібрати» смисловий простір французького художнього нарративу. Стиль мови письменника специфічний і дуже насиче-

ний різними мовними прийомами; при цьому, можливо, Бегбеде використовує далеко не все багатство стилістичних засобів сучасної французької мови, проте улюблений набір деяких з них (зокрема, іронія і оксюморон) неабияк насичує сторінки його творів [15]. Все це використовується автором для відтворення і передачі широким масам читачів образу постмодерну з усіма його вадами, умовностями і екзистенціальною розгубленістю його індивідів.

Еротизація тексту є однією з основних характеристик літературного доробку доби постмодернізму. Зокрема, Ф. Бегбеде зазначає у своєму тексті «Романтичний егоїст», що еротизм є головною ознакою життя й мислення сучасної людини: «Починаючи з певного віку, на все маємо відповідь: кохання? «Живе три роки». Вірність? «Це не життєва категорія». Смерть? «Тільки вона звільняє». Заспокоюєш себе готовими фразами. Починаючи з певного віку. Всі засоби підійдуть, аби перестати думати» [7, с. 183]. Сам Ф. Бегбеде стверджує, що «любов – кращий, коли не єдиний літературний сюжет. Не виключено, що скоро письменники творитимуть нові книги лише для того, аби дати чоловікові та жінці останній шанс дійти згоди. Можливо також, що кінець світу, оголошений у назві цього огляду <...> супроводжуватиметься остаточним крахом людської любові на землі. Адже нема любові – нема й романів. Щойно ми втратимо здатність відчувати, не буде про що й розповідати, та ніхто про це не пошкодує» [6].

Парадигма еротизації постмодерністського тексту характеризує всю прозу Ф. Бегбеде, але, за загальним визнанням, найбільш явно дане проблемне поле зачіпається в таких творах, як «99 франків» [2], «Вікна у світ» [3], «Ідеаль» [4], частково «Французький роман» [8]. При цьому мова автора дуже специфічна і важко піддається розшифруванню з побутових позицій, що відзначають й інші дослідники: «Складне кодування постмодерністського тексту дозволяє читачеві перебувати в різних віртуальних реальностях, іноді без надії зрозуміти, яка з них є істинною» [13, с. 114]. Цим автор намагається досягти максимального ефекту трансляції розгубленості індивіда в цьому світі, повному ризиків і викликів.

Роман письменника «99 франків» [2] являє собою сатиру, яка викриває всю таємницю рекламного бізнесу. Автор не соромиться у висловлюваннях і порівняннях, досить цинічно описуючи людей. Бегбеде порівнює споживачів з рабами (minables esclaves), зі стадом (vous n'êtes que du bétail à gaver), с піддослідними собаками (chiens de Pavlov), з баранами (les annonceurs veulent vous transformer en moutons), з телятами (un large public de veaux bêlants). Він критикує також бездуховність суспільства, відзначаючи, що продукти споживання замінили йому Бога: l'humanité a choisi de remplacer Dieu par des produits de grande consommation. Усвідомлення свого рабського становища в суспільстві споживання викликає, на думку автора, до розпачу і до самогубства: Les gens se tuent parce qu'ils ne reçoivent plus que des publicités par la poste.

Ф. Бегбеде застосовує тотальну постмодерністську іронію, спрямовану на руйнування основ. Іронія в творчому пошуку Бегбеде вміло

переплітається часом з відвертим цинізмом. Немов намагаючись досягнути вищу майстерність в постмодерністській грі смислів, Бегбеде прагне піддати мовній та художній деформації класичні для сучасного суспільства канони – аж до біблійних заповідей, які з легкої руки публіциста підносили читачеві в якості рекламної продукції: «Ісус Христос – найкращий в світі рекламист, автор численних слоганів: «Любіть ближнього свого», «прийміть, споживайте, це тіло моє», «вибачте їм, бо не відають, що творять», «і після мене стануть першими», «на початку було слово» ... ах, ні, пардон, це сказав його тато» [2, с. 77].

Як зазначають критики, в романі Бегбеде «мова, стиль викладу – уїдливиий, саркастичний, просто гумористичний, цинічний, а то й відверто вульгарний (природно, вульгарність використана не для додання яскравості твору, а для того, щоб передати найбільш повно атмосферу того світу і суспільства, яке описує автор» [14]. Спостерігаємо десаκραлізацію культурно-історичних цінностей, а крізь портрет «пересиченого циніка» проступає обличчя розчарованого ідеаліста і романтика. До свого героя письменник відноситься як до невдахи. «Так що мій ліричний герой – чоловік, нещасний в любові, п'є, ні в що не вірить, окрім як в якийсь віртуальний пекло, одного разу покарав його за все слабкості, які він дозволяв собі в минулому. А ще його постійно рве, його регулярно кидають подружки і виганяють з роботи начальники», – так характеризує свого героя Бегбеде в одному з інтерв'ю [9].

Роман «Ідеаль» (в оригіналі називається «Au secours pardon» – «Врятуйте, даруйте») [4] продовжує історію героя «99 франків», рекламиста Октава Паранго, якого часто називають «двійником» автора. Опинившись в Росії в пошуках «нового обличчя» для реклами косметики, герой Бегбеде відкриває для себе цю країну, її потворно-прекрасне обличчя, закохується і скоює злочин. Отже, злочин і любов стають ключовими сюжетними вузлами, визначаючи якісь літературні прецеденти – орієнтири, які ведуть автора через загадковий світ Росії посткомуністичного сьогодення. Не полишаючи читачу можливості засумніватися в цих «провідниках» і їх літературному походженні, Бегбеде в епіграф до першої частини роману позначає два найважливіших для створення його художньої картини нинішньої Росії імені: перший епіграф взято з листа Достоевського братові від 16 серпня 1839, а другий – з «Перше кохання» Тургенева.

Модельний світ, який замінює реальну дійсність, у романі має свою еротичну топографію. Тут існує своя міфологія, і головним міфом, безумовно, є міф про перетворення Попелюшки на принцесу, зазначений іменами-міфологемами Клаудії Шиффер, Наталії Водянової, Кейт Мосс. Життя в цьому міфологічному космосі обертається навколо своїх ритуалів: покази, кастинги, горезвісні конкурси вибору Міс – «блакитна мрія будь-якого фашиста» [4, с. 43]. Персонажі цього світу відзначені своїми таємними знаками, за якими легко впізнають один одного: ліфчик «вандербра», горезвісний «Шанс» від «Шанель» (для модельок); «Чорні м'яті сорочки, прорвані на колінах джинси, светр кашеміру з трикутним вирізом від Zadig & Voltaire на голе тіло, скуйов-

джене волосся, типу тільки що з ліжка в будь-який час доби, плюс тижнева борідка для легкого нальоту бунтарства...» [4, с. 51] (для скаутів модельних агентств).

Р. Дзик стверджує, що головними віхами, що формують простір романного світу, стають, безумовно, Достоевський і Тургенев [10, с. 105]. Код Достоевського персоніфікує темні сторони душі Раскольниковова, батюшка є двійником Октава. Він також закоханий в російську жінку, матір Олени Дойчева, яка звела з розуму Октава Паранго. Код Тургенева передбачає використання таких ключових модусів, як «перша любов», «тургеневська дівчина», що стали атрибутом тургеневської топіки. Їх поява в контексті відверто цинічного, місцями порнографічного опису пошуків юної російської мордочки для рекламного успіху здається абсолютно неможливим і зовсім недоречним. Однак саме любов змінює хід подій в житті цинічного, розчарованого, шалено самотнього і збоченого Октава Паранго, сповідь якого і є розповіддю про перше кохання: «Отже, це справа вирішена, – промовив він, глибше сідаючи в крісло і закурив сигару, – кожен з нас зобов'язаний розповісти історію свого першого кохання. Ваша черга, Сергій Миколайович» [4, с. 11]. Цитати з «Першого кохання» стають традиційним для Октава безпрограшним способом підкорення сердець юних кандидаток в моделі. У романі розказана історія «Першого кохання», за Тургеневим, але це відбувається в сьогоденному світі, де любов замінили культом насолоди, і гедонізм став «ідеологією людей, які втратили надію» [4, с. 287].

У культурному коді роману Бегбеде незримо присутній ще один знак Еросу, ні разу не названий, на відміну від літературних імен: це Зигмунд Фрейд, який відкрив людству секрет несвідомого, що визначає буття. Все, що відбувається в романі, побудовано на наріжних ідеях автора «Я і Воно». Причини всіх вчинків героїв роману кореняться в їх дитинстві, позбавленому нормальної любові обох батьків. І якщо Октава Паранго в своїх спробах повернутися в дитинство шукає все більш юних модельок і в той же час ненавидить усіх жінок, з якими спить, тим самим здійснюючи втеча від матері як втілення комплексу Едіпа, Лена Дойчева, яка виросла без батька і навіть не знає, хто він, завзято шукає саме батька «в усіх випадкових хлопцях» [4, с. 262]. Фрейд «дозволяє» і пояснює присутність відверто фізіологічних, порнографічних описів подробиць сексуальних актів в нескінченній сповіді героя роману батюшки Храму Христа Спасителя. Розбурхуючий сексуальну потенцію вібратор і думки про Бога виявляються в одному ряду, з'єднують богохульство і богошукання.

Але Фрейд, як і всі інші знаки, також вписаний в літературний код роману, за допомогою якого герої пояснює свої психічні рухи і свої дії, породжені Воно. Так, на прийомі у лікаря-психіатра Октава черпає в літературі аргументацію, що виправдовує постійну подружню невірність, цитуючи лист А. Чехова Суворину від 23 березня 1895 р.: «Щастя ж, яке триває день у день, від ранку до ранку, – я не витримаю <...> Я обіцяю бути чудовим чоловіком, але дайте мені таку дружину, яка, як місяць, була б на моєму небі

не кожен день» [4, с. 145]. Позбавлений ілюзій Бегбеде, показуючи виворіт нинішньої гедоністичної моралі, волає до розсудливості. Чи почують його заклик, так виразно позначений в назві «Au secours pardon».

Специфіку еротизації сучасного суспільства Ф. Бегбеде трактує у своєрідній манері: «з одного боку, викриваючи занепад моралі, письменник напшовхує на роздуми про необхідність кардинальних змін, а з іншого – з наполегливістю спостережливого песиміста стверджує думку про неможливість щось переінакшити» [16, с. 278]. За письменником – постмодерністом, опір однієї людини усталеному бездуховному світові з самого початку приречений на поразку. І все ж, при всьому своєму цинізмові й підкресленій безкомпромісності в зображенні еротизму оточуючої дійсності, Ф. Бегбеде не цурається елементів романтики.

Тема кохання до певної міри об'єднує всі книги французького письменника, однак останній роман умовної трилогії – «Кохання живе три роки» – акцентує увагу на цьому почутті максимально, хоча й з урахуванням притаманної Ф. Бегбеде манери. Увесь твір складається ніби з двох частин: походеньки Марроньє-коханця і страждання Марроньє-невдахи. Авторський індивідуальний стиль, характерний для роману, повністю відповідає вимогам обраного художнього шляху – мінімальна кількість зображально-виражальних засобів, відсутність вишуканості, просте, точне й лаконічне мовлення, елементи «чорного гумору», значну кількість цинічних суджень. Особливо це стосується характеристики головного героя, все того ж Марка Марроньє. Йому 30, а це означає, що він «занадто старий, щоб бути молодим, і занадто молодий, щоб бути старим» [5, с. 54]. Марк розважається всю ніч, святкуючи власне розлучення, і волає на кожному кроці, що кохання живе три роки.

Показово, що в третьому романі Ф. Бегбеде Марроньє займає позицію швидше не активного учасника подій, а стороннього спостерігача, котрий дистанційно стежить за богемними розвагами і робить свої багато в чому оригінальні, але водночас і дискусійні зауваження. У підсумку читач починає сприймати героя як людину, схильну до аналізу, до філософських узагальнень, адже Марроньє протягом усього твору розвиває власну теорію, сконцентровану у фразі: «Термін любові три роки, і нічого тут не вдієш» [5, с. 61].

Вочевидь, письменник іронізує над своїм персонажем, хоча судження останнього загалом не позбавлені сенсу. Згідно з концепцією Марка, кохання проходить три змінні стадії: Пристрасть – Ніжність – Нудьга. Кожна з них триває рівно рік. Три стадії, три роки, три стани – явна аналогія зі Святою Трійцею, про яку прямо говорить сам автор. Та раптом поряд з такою піднесеною аналогією Ф. Бегбеде пропонує асоціації конкретноприземлені. Наприклад, маніпуляції з меблями: «У перший рік купують меблі. На другий рік меблі переставляють. На третій рік меблі ділять» [5, с. 96]. Письменник використовує такий прийом цілком свідомо, з метою спантеличити читача, викликати в нього заперечення, можливо навіть гнів і в той же час непереборне бажання дізнатись якомога більше про подальший розвиток окресленої теорії. Як наслідок, реалізується

головне авторське завдання – нікого не залишити байдужим. При цьому на рівні стилю письменник використовує характерну для постмодернізму іронію, намагається підкреслити умовність запропонованої концепції, ховає героя за маскою сучасного молодого циніка. Та в підсумку здавалось би позбавлені глибокого смислу псевдофілософські судження Марроньє знаходять своє підтвердження в історії його власного невдалого шлюбу, що додає оповіді помітного драматизму.

У загальному контексті творчості Ф. Бегбеде особисту трагедію Марка як типового представника своєї доби можна пояснити тим, що покоління кінця ХХ – початку ХХІ століть, на відміну від своїх попередників, почало ставитися до шлюбних стосунків вельми поверхово. Для тих, хто звик жити миттєвими задоволеннями, одруження прирівнюється до походу в кав'ярню. Молодь, захоплена ідеєю споживання, ставиться до шлюбу як до процесу придбання ще однієї необхідної речі. Сім'ю створюють тому, що так потрібно, тому, що так чинять усі. Створюють не задля власного щастя, а задля того, щоб «позлити друзів або порадувати батьків або заради того і іншого разом, а іноді навпаки» [5, с. 87]. Саме споживацький підхід до почуттів породжує в героя роману переконання, що родина – «кращий спосіб погубити справжню любов» [5, с. 69].

Автор гостро відчуває внутрішній драматизм ситуації, але знову підкреслює нездатність їй протистояти. Його герой – не бунтар-одинак, він, як і всі інші, – жертва загального занепаду моралі. Саме тому Марк Марроньє позиціонує себе як найсумнішу людину у світі, більше того, мертву людину: «Я одягаюся в чорне: ношу траур по собі. Траур по людині, якою не став» [5, с. 103].

У своїх творах, стверджує З. Савченко, письменник використовує художні прийоми, суголосні еротичній поезії постмодернізму [15]. У романі «Спогади прищелепуватої молодої людини», «Відпустка у комі» та «Кохання живе три роки» він моделює власний хаотичний світ, ховаючись за образом Марка Марроньє, акцентуючи виключно суб'єктивність оцінок. Зображувана прозаїком дійсність часом втрачає риси реальності, сприймається як певна гра уяви героя, завдяки чому читач отримує можливість реалізувати принцип множинності інтерпретацій творів. При цьому сталою залишається відтворена автором атмосфера «театру абсурду», в алогічний простір якого виявляються втягнуті і герой, і читач. Крім того, Ф. Бегбеде постійно використовує прийом самоцитування, базований на тісному взаємозв'язку романів, послідовно іронізує над персонажами, способом їх існування, використовує «чорний гумор» з метою вразити невибагливого реципієнта.

У підсумку романи французького письменника можуть бути сприйняті як типовий зразок масової літератури, що також відповідає установці пост-постмодерністів на розширення кола потенційних читачів. Твори письменника спрямовані не стільки на реалізацію розважальної функції, скільки на оголення гострих проблем сучасності, чим і зумовлена їх актуальність та художня значимість. Своїми романами Ф. Бегбеде висуває претензії сучасній західній цивілізації, котра за період свого існування, здавалось би, ефектив-

но вирішила проблему прямого насильства, однак спровокувала поневолення опосередковане, зумовлене пріоритетністю матеріальних здобутків. Аналіз зразків творчості письменника дає підстави стверджувати, що за здавалось би примітивним «еротичним» фасадом його творів криються гострі проблеми сьогодення.

Висновки. Художній текст постмодерних творів є місцем перетину досить чітких моделей еросу, представлених на всіх рівнях створення та розуміння тексту як виключно сексуального феномена. Для постмодернізму сексуальність зосереджується не тільки і не стільки у сфері чуттєвої любові. Ф. Бегбеде зазначає, що еротизм є головною ознакою життя й мислення сучасної людини. І все ж, при всьому своєму цинізмові й підкресленій безкомпромісності в зображенні еротизму оточуючої дійсності, письменник не цурається елементів романтики. Він акцентує увагу на цьому почутті максимально, хоча й з урахуванням притаманної йому манери.

Стильова палітра письменника специфічна і дуже насичена різноманітними мовними прийомами, однак переважають іронія і оксюморон. Все це використовується автором для відтворення передачі образу пост-постмодерну з усіма його вадами, умовностями і екзистенціальною розгубленістю його індивідів. Зображувана дійсність часом втрачає риси реальності, сприймається як певна гра уяви героя, завдяки чому читач отримує можливість реалізувати принцип множинності інтерпретацій творів. При цьому сталою залишається відтворена автором атмосфера «театру абсурду», в алогічний простір якого виявляються втягнуті і герой, і читач. Крім того, Ф. Бегбеде постійно використовує прийом самоцитування, базований на тісному взаємозв'язку романів, використовує «чорний гумор» з метою вразити невибагливого реципієнта. Намагаючись досягнути вищу майстерність в постмодерністській грі смислів, Бегбеде прагне піддати мовній та художній деформації класичні для сучасного суспільства канони.

Список літератури:

1. Андрієвська В.В. Лінгвокогнітивні особливості вираження внутрішнього світу головного героя у романі Ф. Бегбедера «L'amour dure trois ans». *Наукові записки НУ «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2015. Вип. 51. С. 12–15.
2. Бегбеде Ф. «99 франків» («14,99 €») / пер. з фр. Леонід Кононович. Київ : Publishing, 2017. 320 с.
3. Бегбеде Ф. *Windows on the world* / пер. з фр. Р.В. Мардер, О.М. Ногіна. Фоліо, 2006. 288 с.
4. Бегбеде Ф. *Идеаль, або На поміч, пардон («Простіть і відпустіть»)* / пер. з фр. Леонід Кононович. Київ : Publishing, 2018. 256 с.
5. Бегбеде Ф. *Кохання живе три роки* / пер. з фр. Леонід Кононович. Київ : Publishing, 2017. 192 с.
6. Бегбедер Ф. *Любовь – это единственное, что меня по-настоящему интересует в жизни*: [інтерв'ю з Фредериком Бегбедером на 23 форумі издателей (г. Львів)]; інтерв'ю вел О. Хоменко. https://ukrop.depo.ua/rus/literaturniy_ukrop/frederik-begbede-lyubov---tse-edine-shcho-mene-po-spravzhnomu-17092016182000 (дата звернення: 30.07.2020).
7. Бегбеде Ф. *Романтичний егоїст* / пер. з фр. Р.В. Мардер, О.М. Ногіна. Фоліо, 2007. 283 с.
8. Бегбеде Ф. *Французький роман* / пер. з фр. Леонід Кононович. Київ : Publishing, 2017. 256 с.
9. Бурлан Ю. Фредерик Бегбедер: романтический эгоист. URL: <http://svpsychology.ru/frederik-begbeder> (дата звернення: 24.07.2020).
10. Дзик Р.А. Ф.М. Достоевський в романі Ф. Бегбеде «Простіть і відпустіть»: інтертекстуальний аспект. *Вісник Львівського університету*. Серія «Іноземні мови». Львів : Львівський нац. ун-т, 2011. С. 103–109.
11. Иеронова И.Ю., Трофимова О.А. Текстовый концепт общества потребления в романе Ф. Бегбедера «99 франков». *Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта*. 2012. № 2. С. 38–43.
12. Калашникова О.Л. Литературная оптика Ф. Бегбедера. URL: <https://sworld.com.ua/konferua11/17.pdf> (дата звернення: 04.07.2020).
13. Любимова А.Ф. Постмодернистская антиутопия Ф. Бегбедера «99 франков». *Проблемы метода и поэтики в мировой литературе*. Пермь, 2005. С. 112–116.
14. Мешеряков С.В. Романы Ф. Бегбедера «99 франков» и «Идеаль»: принципы художественной объективации автора. URL: <http://dsNb.net/Nteratura-mira/romany-f-begbedera-99-frankov-i-ideal-principy-hudozhestvennoj-obektivacii.html> (дата звернення: 17.07.2020).
15. Савченко З. Рання творчість Фредеріка Бегбедера в контексті естетики постмодернізму. *Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «New Opportunities in the World Science»*. Abu-Dhabi, UAE, 2017. № 9(25). Vol. 4, September. P. 25–29. URL: <http://ws-conference.com> (дата звернення: 08.07.2020).
16. Bauer-Funke C. *Pas d'alternative au monde actuel. Poétique de la transgression dans 99 francs de Frédéric Beigbeder. Un retour des normes romanesques dans la littérature française contemporaine. Troisième partie. Diversité du contemporain*. P. : Presses Sorbonne Nouvelle, Parution, 2011. 318 p. P. 275–292.

References:

1. Andriyevs'ka, V.V. (2015). Lihvokohnyivni osoblyvosti vyrazhennya vnutrishn'oho svitu holovnoho heroya u romani F. Behbedera «L'amour dure trois ans» [Linguocognitive features of the expression of the inner world of the protagonist in F. Begbeder's novel "L'amour dure trois ans"]. *Naukovi zapysky NU «Ostroz'ka akademiya»*, vol. 51, pp. 12–15.
2. Behbede, F. (2017). *99 frankiv* [99 francs]. Kyiv: KM Publishing. (in Ukrainian)
3. Behbede, F. (2006). *Windows on the world* [Windows on the world]. Kharkiv: Folio. (in Ukrainian)
4. Begbede, F. (2018). *Ideal, or To help, sorry* [Forgive and let go]. Kyiv: KM Publishing. (in Ukrainian)
5. Behbede, F. (2017). *L'amour dure trois ans* [Love lives three years]. Kyiv: KM Publishing. (in Ukrainian)
6. Frederick Begbeder: Love is the only thing that really interests me in life. URL: https://ukrop.depo.ua/en/literaturniy_ukrop/frederik-begbede-lyubov---tse-edine-shcho-mene-po-spravzhnomu-17092016182000 (accessed 30.07.2020).
7. Begbede, F. (2007). *Romantychnyy ehoyist* [A romantic egoist]. Kharkiv: Folio. (in Ukrainian)
8. Behbede, F. (2017). *Frantsuz'kyu roman* [French novel]. Kyiv : KM Publishing. (in Ukrainian)
9. Burlan, J. Frederick Begbeder: a romantic egoist. URL: <http://svpsychology.ru/frederik-begbeder> (accessed 24.07.2020).

10. Dzyk, R.A. (2011). F.M. Dostoyevs'kyy v romani F. Behbede «Prostit' i vidpus-tit'»: intertekstual'nyy aspekt [FM Dostoevsky in F. Begbede's novel "Forgive and Release": intertextual aspect]. *Visnyk L'vivs'koho universytetu. Seriya «Inozemni movy»*, vol. 18, pp. 103–109.
11. Yeronova, Y.Yu., Trofymova, O.A. (2005). Tekstoviy kontsept obshchestva potreblenyia v romane F. Behbedera «99 frankov» [The textual concept of a consumer society in F. Beigbeder's novel «99 Francs»]. *Vestnyk Baltyyskoho federal'noho unyversyteta ym. Y. Kanta*, vol. 2, pp. 38–43.
12. Kalashnykova, O.L. Lyteraturnaya optyka F. Behbedera [F. Beigbeder's literary optics]. *A scientific look into the future*, vol. 2, no. 11–02, pp. 91–102.
13. Lyubymova, A.F. (2005). Postmodernystskaya antyutopyia F. Behbedera «99 frankov». Problemy metoda y poetyky v myrovoy lyterature [F. Beigbeder's postmodern dystopia "99 francs". Problems of method and poetics in world literature]. *Scientific notes of Orel State University*, vol. 2, no. 75, pp. 112–116.
14. Meshcheryakov, S.V. (2013). *Romany F. Behbedera «99 frankiv» i «Ideal'»: pryntsyipy khudozhn'oyi ob"yektyvatsiyi avtora* [F. Beigbeder's novels "99 Francs" and "Ideal": the principles of artistic objectification of the author] (PhD Thesis), Voronezh: Perm National Research University.
15. Savchenko, Z. (2017). *Rannya tvorchist' Frederika Behbedera v konteksti este-tyky postmodernizmu* [The early work of Frederick Begbeder in the context of the aesthetics of postmodernism]. *Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «New Opportunities in the World Science» (Abu-Dhabi, UAE)*. United Arab Emirates, Ajman: International Scientific and Practical Conference "WORLD SCIENCE", vol. 4, no. 9(25), pp. 25–29.
16. Bauer-Funke, C. (2011). *Pas d'alternative au monde actuel. Poétique de la transgression dans 99 francs de Frédéric Beigbeder*. [No alternative to today's world. Poetics of transgression in «99 francs» by Frédéric Beigbeder]. *Presses Sorbonne Nouvelle, Parution*, no. 318, pp. 275–292.